

Chương trình hành động quốc gia về PLTMC 2006-2010

và

luật phòng chống virus gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS)

Chương trình hành động quốc gia về PLTMC 2006-2010

Tình hình nhiễm HIV ở bà mẹ mang thai

Năm 2005:

Trên thế giới:

- 40 triệu, trong đó 50% là phụ nữ
- Tỷ lệ nhiễm HIV ở phụ nữ mang thai cao nhất ở châu Phi (40%)

Ở nước ta:

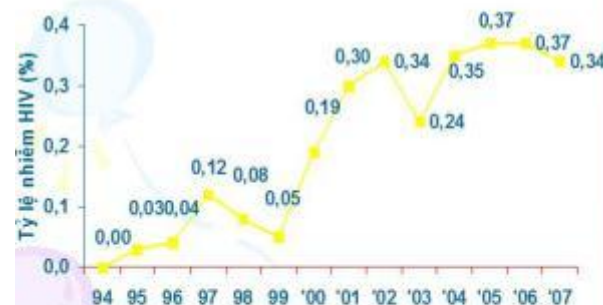
- Tỷ lệ nhiễm HIV ở phụ nữ mang thai tăng từ **0,02%** năm 1994 đến **0,35%** năm 2005, 1% năm 2008 ở một số Tỉnh, TP.

3-Aug-11

3

Phần I

chiều hướng nhiễm HIV TRONG NHỮNG phụ nữ MANG THAI

3-Aug-11

Tỷ lệ nhiễm HIV trong nhóm phụ nữ mang thai qua giám sát trọng điểm liên tục quan sát được tỷ lệ trong khoảng 0,34% đến 0,37 từ năm 2005 đến 2007. Nhưng cá biệt có những tỉnh tỷ lệ nhiễm HIV ở Phụ nữ mang thai rất cao trong năm 2007 như Quảng Ninh 1,3%, Điện Biên 1,1%, TP HCM 1,0%, Hà Nội, Long An, Nam Định đều tỷ lệ 0,88%.

Tình hình nhiễm HIV (tt)

- Ở nước ta: theo số liệu giám sát của viện Pasteur năm 2009
- 1/ Số liệu toàn quốc:
- HIV còn sống: 156.802 (lũy tích) / 19.630 (quí III năm 2009)
 - AIDS còn sống: 34.391 (lũy tích) / 6776 (quí III năm 2009)
 - Tử vong: 44.050 (lũy tích) / 2.203 (quí III năm 2009)
- 2/ Số liệu khu vực phía nam:
- HIV còn sống: 76.606 (lũy tích) / 6.510 (quí III năm 2009)
 - AIDS còn sống: 23.310 (lũy tích) / 2.917 (quí III năm 2009)
 - Tử vong: 21.053 (lũy tích) / 1.122 (quí III năm 2009)
- 3/ Nhiễm HIV theo nguy cơ lây nhiễm Khu vực phía Nam:

Lũy tích	Năm 2009
Máu: 37.5%	40.1%
Tình dục: 21.59%	40.7%
Mẹ - con: 2.61%	3.5%
Không rõ: 39.30%	15.8%

3-Aug-11

Mục tiêu

Mục tiêu chung:

Khống chế tỷ lệ trẻ em bị nhiễm HIV do mẹ truyền sang xuống dưới 10% vào năm 2010

Mục tiêu cụ thể:

- Khống chế tỷ lệ PNMT nhiễm HIV ở dưới 0,5%
- 90% số PNMT đọc t vấn về HIV/AIDS và 60% số PNMT đọc t vấn tự nguyện xét nghiệm HIV
- 100% PNMT nhiễm HIV và con của họ đọc điều trị dự phòng lây truyền từ mẹ sang con
- 90% bà mẹ nhiễm HIV và con của họ đọc tiếp tục theo dõi và chăm sóc sau sinh.

3-Aug-11

Tình hình nhiễm HIV (tt)

4/ Chiều hướng HIV ở phụ nữ mang thai, KVPN:

- Năm 1994: 0.03% tiếp tục tăng đến năm 2004: 0.47%
- Năm 2009: 0.34%

5/ Chiều hướng HIV ở quần thể phụ nữ mang thai theo từng vùng của khu vực phía Nam:

Năm	KV Miền Đông	Đồng Bằng Sông Cửu Long	TP HCM
1994	0.0 %	0.1 %	0.0 %
2002	0.3 %	0.3 %	0.9 %
2009	0.3 %	0.3 %	0.5 %

5

3-Aug-11

6

Đối tượng can thiệp

- Trẻ sinh ra từ bà mẹ nhiễm HIV
- Phụ nữ trong độ tuổi sinh sản
- Thành viên gia đình của PN có thai nhiễm HIV

7

3-Aug-11

8

Giải pháp về kỹ thuật □ tăng cường các hoạt động dự phòng sớm

3-Aug-11

Luật phòng chống virus gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS)

Ngày 29/6/2006, Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam ban hành

LUẬT PHÒNG, CHỐNG NHIỄM VI RÚT GÂY RA HỘI CHỨNG SUY GIẢM MIỄN DỊCH MẮC PHẢI Ở NGƯỜI (HIV/AIDS)

Luật có hiệu lực ngày 1/1/2007

Pháp lệnh Phòng, chống HIV/AIDS năm 1995 hết hiệu lực kể từ ngày Luật này có hiệu lực

3-Aug-11

11

Luật gồm 6 chương, 50 điều
Chương I: Những quy định chung
8 điều:

- Điều 1: Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng

Áp dụng đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân trong nước và nước ngoài tại Việt Nam

3-Aug-11

12

Điều 2: giải thích từ ngữ

- **HIV** là chữ viết tắt của cụm từ tiếng Anh "**H**uman **I**mmunodeficiency **V**irus" là virus gây suy giảm miễn dịch ở người, làm cho cơ thể giảm khả năng chống lại các tác nhân gây bệnh

3-Aug-11

13

- **AIDS** là chữ viết tắt của cụm từ tiếng Anh "**A**cquired **I**mmune **D**eficiency **S**ndrome" là hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải do HIV gây ra, thường được biểu hiện thông qua các nhiễm trùng cơ hội, các ung thư và có thể dẫn đến tử vong.

3-Aug-11

14

- **Nhiễm trùng cơ hội** là nhiễm trùng xảy ra do cơ thể bị suy giảm miễn dịch vì bị nhiễm HIV
- **Kỳ thị người nhiễm HIV** là thái độ khinh thường hay thiếu tôn trọng người khác vì biết hoặc nghi ngờ người đó nhiễm HIV hoặc vì người đó có quan hệ gần gũi với người nhiễm HIV hoặc bị nghi ngờ nhiễm HIV

3-Aug-11

15

- **Phân biệt đối xử với người nhiễm HIV** là hành vi xa lánh, từ chối, tách biệt, ngược đãi, phỉ báng, có thành kiến hoặc hạn chế quyền của người khác vì biết hoặc nghi ngờ người đó nhiễm HIV hoặc vì người đó có quan hệ gần gũi với người nhiễm HIV hoặc bị nghi ngờ nhiễm HIV

3-Aug-11

16

-**Hành vi nguy cơ cao** là hành vi dễ làm lây nhiễm HIV như quan hệ tình dục không an toàn, dùng chung bơm kim tiêm và những hành vi khác dễ làm lây nhiễm HIV

-**Phơi nhiễm với HIV** là nguy cơ lây nhiễm HIV do tiếp xúc trực tiếp với máu hoặc dịch sinh học cơ thể người nhiễm HIV

3-Aug-11

17

-**Giám sát dịch tễ học HIV/AIDS** là việc thu thập thông tin định kỳ và hệ thống về các chỉ số dịch tễ học HIV/AIDS của các nhóm đối tượng có nguy cơ khác nhau để biết được chiều hướng và kết quả theo thời gian nhằm cung cấp thông tin cho việc lập kế hoạch, dự phòng, khống chế và đánh giá hiệu quả các biện pháp phòng, chống HIV/AIDS

3-Aug-11

18

-**Giám sát trọng điểm HIV/AIDS** là việc thu thập thông tin thông qua xét nghiệm HIV theo định kỳ và hệ thống trong các nhóm đối tượng được lựa chọn để theo dõi tỷ lệ và chiều hướng nhiễm HIV qua các năm nhằm cung cấp thông tin cho việc lập kế hoạch, dự phòng, khống chế và đánh giá hiệu quả các biện pháp phòng chống HIV/AIDS

3-Aug-11

19

-**Các biện pháp can thiệp giảm tác hại** trong dự phòng lây nhiễm HIV bao gồm tuyên truyền, vận động, khuyến khích sử dụng bao cao su, bơm kim tiêm sạch, điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế và các biện pháp can thiệp giảm tác hại khác nhằm tạo điều kiện cho việc thực hiện các hành vi an toàn để phòng ngừa lây nhiễm HIV

3-Aug-11

20

Điều 4. Quyền và nghĩa vụ của người nhiễm HIV (1)

1. Người nhiễm HIV có các quyền sau đây:

- a) Sống hòa nhập với cộng đồng và xã hội;
- b) Được điều trị và chăm sóc sức khỏe;
- c) Học văn hoá, học nghề, làm việc;
- d) Được giữ bí mật riêng tư liên quan đến HIV/AIDS;
- đ) Từ chối khám bệnh, chữa bệnh khi đang điều trị bệnh AIDS trong giai đoạn cuối;
- e) Các quyền khác theo quy định của luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

3-Aug-11

21

Điều 6. Chính sách của Nhà nước về phòng, chống HIV/AIDS

1. Khuyến khích cơ quan, tổ chức, cá nhân trong nước và nước ngoài hợp tác, giúp đỡ dưới mọi hình thức trong phòng, chống HIV/AIDS; phát triển các mô hình tự chăm sóc của người nhiễm HIV.
2. Hỗ trợ sản xuất thuốc kháng HIV trong nước; thực hiện các biện pháp giảm giá thuốc kháng HIV
- ...
7. **Hỗ trợ phòng, chống lây nhiễm HIV từ mẹ sang con, nuôi dưỡng trẻ em dưới 6 tháng tuổi sinh ra từ người mẹ nhiễm HIV bằng sữa thay thế** và bệnh nhân AIDS có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

3-Aug-11

23

Điều 4. Quyền và nghĩa vụ của người nhiễm HIV (2)

2. Người nhiễm HIV có các nghĩa vụ sau đây:

- a) Thực hiện các biện pháp phòng lây nhiễm HIV sang người khác;
- b) Thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính của mình cho vợ, chồng hoặc cho người chuẩn bị kết hôn với mình biết;
- c) Thực hiện các quy định về điều trị bằng thuốc kháng HIV;
- d) Các nghĩa vụ khác theo quy định của luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

3-Aug-11

22

Điều 8: Những hành vi bị nghiêm cấm

1. Cố ý lây truyền hoặc truyền HIV cho người khác .
2. Đe dọa truyền HIV cho người khác.
3. Kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV.
4. Cha, mẹ bỏ rơi con chưa thành niên nhiễm HIV; người giám hộ bỏ rơi người được mình giám hộ nhiễm HIV

3-Aug-11

24

5. Công khai tên, địa chỉ, hình ảnh của người nhiễm HIV hoặc tiết lộ cho người khác biết việc một người nhiễm HIV khi chưa được sự đồng ý của người đó, trừ trường hợp quy định tại điều 30 của luật này

6. Đưa tin bịa đặt về nhiễm HIV đối với người không nhiễm HIV

3-Aug-11

25

10. Từ chối mai táng, hỏa táng người chết vì lý do liên quan đến HIV/AIDS

11. Lợi dụng hoạt động phòng, chống HIV/AIDS để trục lợi hoặc thực hiện các hành vi trái pháp luật.

12. Các hành vi bị nghiêm cấm khác theo quy định của pháp luật.

3-Aug-11

27

7. Bắt buộc xét nghiệm HIV, trừ trường hợp quy định tại điều 28 của Luật này.

8. Truyền máu, sản phẩm máu, ghép mô, bộ phận cơ thể có HIV cho người khác.

9. Từ chối khám bệnh, chữa bệnh cho người vì biết hoặc nghi ngờ người đó nhiễm HIV

3-Aug-11

26

Chương II: Các biện pháp xã hội trong phòng, chống HIV

15 điều: Điều 9-23

Chương III: Các biện pháp chuyên môn kỹ thuật y tế trong phòng, chống HIV/ AIDS

14 điều: Điều 24-37

3-Aug-11

28

Điều 26. Tư vấn trước và sau khi xét nghiệm HIV

1. Các trường hợp xét nghiệm HIV đều phải được tư vấn trước và sau khi xét nghiệm HIV.
2. Cơ sở xét nghiệm HIV có trách nhiệm tổ chức việc tư vấn trước và sau khi xét nghiệm HIV.
3. Chỉ những người đã được tập huấn về tư vấn phòng, chống HIV/AIDS mới được thực hiện việc tư vấn trước và sau khi xét nghiệm HIV.

3-Aug-11

29

Điều 28. XN HIV bắt buộc

1. XN HIV bắt buộc đối với trường hợp có trưng cầu giám định tư pháp hoặc quyết định của Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát nhân dân hoặc Tòa án nhân dân.
2. Bộ trưởng BYT quy định việc XN HIV bắt buộc trong một số trường hợp cần thiết để chẩn đoán và điều trị cho người bệnh.
3. Chính phủ quy định danh mục một số nghề phải XN HIV trước khi tuyển dụng.
4. Kinh phí xét nghiệm đối với các trường hợp quy định tại khoản 1 Điều này do ngân sách nhà nước chi trả.

3-Aug-11

31

Điều 27. XN HIV tự nguyện

1. Việc xét nghiệm HIV được thực hiện trên cơ sở tự nguyện của người được xét nghiệm.
2. Người tự nguyện xét nghiệm HIV phải từ đủ 16 tuổi trở lên, có năng lực hành vi dân sự.
3. Việc xét nghiệm HIV đối với người dưới 16 tuổi, người mất năng lực hành vi dân sự chỉ được thực hiện khi có sự đồng ý bằng văn bản của cha, mẹ hoặc người giám hộ của người đó.

3-Aug-11

30

Điều 29. Cơ sở xét nghiệm HIV đủ điều kiện khẳng định các trường hợp HIV dương tính

1. Chỉ cơ sở xét nghiệm HIV đã được Bộ Y tế công nhận đủ điều kiện khẳng định các trường hợp HIV dương tính mới được quyền khẳng định các trường hợp HIV dương tính và chịu trách nhiệm trước pháp luật về kết quả đó.
2. Bộ trưởng Bộ Y tế quy định cụ thể điều kiện, thủ tục và trình tự công nhận cơ sở xét nghiệm HIV được phép khẳng định các trường hợp HIV dương tính.

3-Aug-11

32

Điều 30. Thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính

1. Kết quả xét nghiệm HIV dương tính chỉ được thông báo cho các đối tượng sau đây:
 - a) Người được xét nghiệm;
 - b) Vợ hoặc chồng của người được xét nghiệm, cha, mẹ hoặc người giám hộ của người được xét nghiệm là người chưa thành niên hoặc mất năng lực hành vi dân sự;
 - c) Nhân viên được giao nhiệm vụ trực tiếp tư vấn, thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính cho người được xét nghiệm;

3-Aug-11

33

Điều 30...

2. Những người quy định tại khoản 1 Điều này có trách nhiệm giữ bí mật kết quả xét nghiệm HIV dương tính, trừ trường hợp quy định tại điểm a khoản 1 Điều này.
3. Bộ trưởng Bộ Y tế quy định cụ thể trách nhiệm, trình tự thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính.

3-Aug-11

35

Điều 30...

- d) Người có trách nhiệm chăm sóc, điều trị cho người nhiễm HIV tại các cơ sở y tế, bao gồm trưởng khoa, trưởng phòng, điều dưỡng viên trưởng nơi người nhiễm HIV điều trị, nhân viên y tế được giao trách nhiệm trực tiếp điều trị, chăm sóc cho người nhiễm HIV tại cơ sở y tế;
- đ) Người đứng đầu, cán bộ phụ trách y tế, nhân viên y tế được giao nhiệm vụ trực tiếp chăm sóc sức khỏe cho người nhiễm HIV tại cơ sở chữa bệnh, cơ sở giáo dục, trường giáo dưỡng, cơ sở bảo trợ xã hội, trại giam, trại tạm giam;
- e) Người đứng đầu và cán bộ, công chức được giao trách nhiệm của các cơ quan quy định tại khoản 1 Điều 28 của Luật này.

3-Aug-11

34

Điều 35: Phòng, chống lây nhiễm HIV từ mẹ sang con

1. Phụ nữ mang thai tự nguyện XN HIV được miễn phí.
2. Phụ nữ nhiễm HIV được tạo điều kiện tiếp cận các biện pháp PLTMC.
3.
4. **Cơ sở y tế có trách nhiệm** theo dõi, điều trị và thực hiện các biện pháp nhằm giảm sự lây nhiễm HIV từ mẹ sang con.
5.

3-Aug-11

36

Chương IV: Điều trị, chăm sóc và hỗ trợ người nhiễm HIV

5 điều: Điều 38-42

Chương V: Các điều kiện bảo đảm thực hiện biện pháp phòng, chống HIV/ AIDS

6 điều: Điều 43-48

Chương VI: Điều khoáng thi hành

2 điều: 49-50

3-Aug-11

37

Điều 38: Trách nhiệm điều trị người nhiễm HIV

- Cơ sở y tế có trách nhiệm khám bệnh, chữa bệnh cho người nhiễm HIV;
.....
- ...người nhiễm HIV mắc các bệnh... liên quan đến HIV/AIDS thuộc chuyên khoa nào được cứu chữa tại chuyên khoa đó ... và được đối xử bình đẳng như những người bệnh khác
-

3-Aug-11

38

Điều 39: tiếp cận thuốc kháng HIV

- ...Người bị phơi nhiễm với HIV, nhiễm HIV do tai nạn rủi ro nghề nghiệp, người bị nhiễm HIV do rủi ro của kỹ thuật y tế, **phụ nữ nhiễm HIV trong thời kỳ mang thai, trẻ em dưới 6 tuổi nhiễm HIV** được nhà nước cấp miễn phí thuốc kháng HIV

• ...

3-Aug-11

39

Trân trọng cảm ơn!

Câu hỏi?